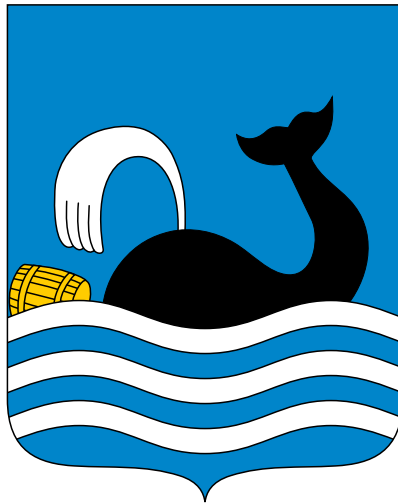

Molde kommune

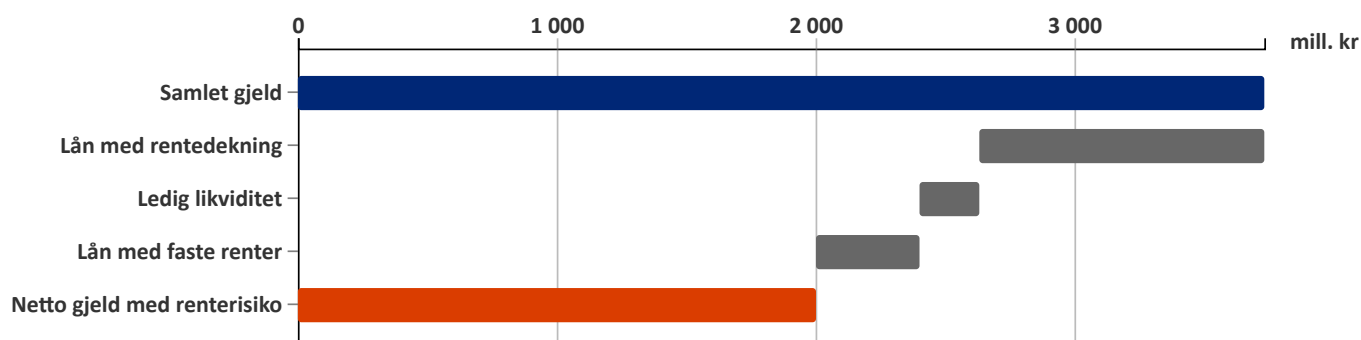
Finansrapport 3. tertial 2019

Utarbeidet i kommuneportalen.no

31.12.2019

1 Hovedoversikt	1
1.1 Netto gjeld med renterisiko	1
1.2 Nøkkeltall	1
1.3 Oppsummering	1
2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning	2
2.1 Kortsiktig aktiva	2
2.2 Langsiktig aktiva	2
2.3 Passiva	2
2.4 Kommentar	2
3 Ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål	3
3.1 Likviditetsutvikling	3
3.2 Plassering av ledig likviditet	3
3.3 Renter på ledig likviditet	3
3.4 Kommentar	3
3.5 Sammensetning av ledig likviditet	4
3.6 Kommentar	4
4 Langsiktige aktiva	5
4.1 Markedsverdi	5
4.2 Avkastning	5
4.3 Sammensetning	5
4.4 Kommentar	5
5 Gjeld	6
5.1 Samlet gjeld	6
5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld	6
5.3 Lånekilder	6
5.4 Kommentar	6
5.5 Sammensetning av gjeld	7
5.6 Kommentar	7
6 Nedbetaling av gjeld	8
6.1 Løpetid på lån	8
6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år	8
6.3 Avdrag på lån	8
7 Finansiell risiko	9
7.1 Nøkkeltall	9
7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)	9
7.3 Andel faste renter	9
7.4 Lengde på faste renter	10
7.5 Årlige rentekostnader	10
7.6 Netto gjeld per innbygger	10
8 Renter	11
8.1 Egne rentebetingelser	11
8.2 Markedsrenter	11
8.3 Historisk renteutvikling	11
8.4 Den norske rentekurven	11
8.5 Kommentar	11
9 Vedlegg	12
9.1 Eksisterende lån	12
9.2 Rentebytteavtaler	13
9.3 Om finansrapporten	14
9.4 Ordliste	14
9.5 Disclaimer	17

1 Hovedoversikt

1.1 Netto gjeld med renterisiko

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Samlet gjeld	3 734	3 468	265
- Lån med rentedeckning	1 101	1 063	38
- Ledig likviditet	231	313	-82
- Lån med fast rente	400	400	0
= Netto gjeld med renterisiko	2 002	1 693	309

1.2 Nøkkeltall

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Stresstest av "Netto gjeld med renterisiko" (1 pst.)	20,0	16,9	3,1
Lengde på faste renter	3 år, 11 mnd	4 år, 11 mnd	-12 mnd
Løpetid på lån	4 år, 4 mnd	4 år, 8 mnd	-4 mnd
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	700	590	110
Langsiktige aktiva	206	238	-32

1.3 Oppsummering

Diagrammet viser Molde kommunes samlede gjeld, fratrukket ledig likviditet og lån med faste renter eller rentedeckning. Den viser derfor hvor mye av kommunen låner som det er knyttet renterisiko til.

Kommunen har en total gjeld på 3,74 mrd. kroner ved utgangen av 2019. Av dette er 1,10 mrd. kroner rentesikret gjennom gjeld knyttet til startlån, utleieboliger, selvkostområder og lån til investeringer som gir rentekompensasjon (jf. punkt 5.6). Videre har kommunen 231 mill. kroner i ledig likviditet og lån med fastrente på 400 mill. kroner (rentebytteavtaler). Av den totale gjelden er det 2,02 mrd. kroner som innehar renterisiko, noe som betyr at en renteendring vil gi direkte utslag for kommunekassen. Stresstesten viser at dersom renten per år øker med 1 prosent, vil dette medføre en økt rentekostnad på 20,0 mill. kroner.

I samlet gjeld inngår et likviditetslån på 150 mill. kroner. Alle tall er konserntall (unntatt Molde havnevesen KF).

2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning

2.1 Kortsiktig aktiva

	Ja	Nei
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Forvaltning av ledig likviditet er i henhold til finansreglementet	✓	

2.2 Langsiktig aktiva

	Ja	Nei
Kommunen har langsiktige finansielle aktiva	✓	
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Det utarbeides egen rapport	✓	
Forvaltningen er i henhold til finansreglement	✓	

2.3 Passiva

	Finansreglement			Faktisk forvaltning	
	Krav	Min	Maks	31.12.2019	31.12.2018
Største lån i prosent av samlet gjeld				12,1 %	13,0 %
Andel lån med "Faste renter" av "Samlet gjeld"				10,7 %	11,5 %
Andel "Netto gjeld med renterisiko" av "Samlet gjeld"				53,6 %	48,8 %
Faste renter av "Gjeld som belaster kommunekassen"				16,0 %	18,4 %
Rentebinding, faste renter	✓	0,3	5,0	3 år, 11 mnd	4 år, 11 mnd
Gjeld som må refinansieres innen 1 år				18,7 %	17,0 %
Renter og avdrag som andel av frie inntekter				11,2 %	0,0 %

2.4 Kommentar

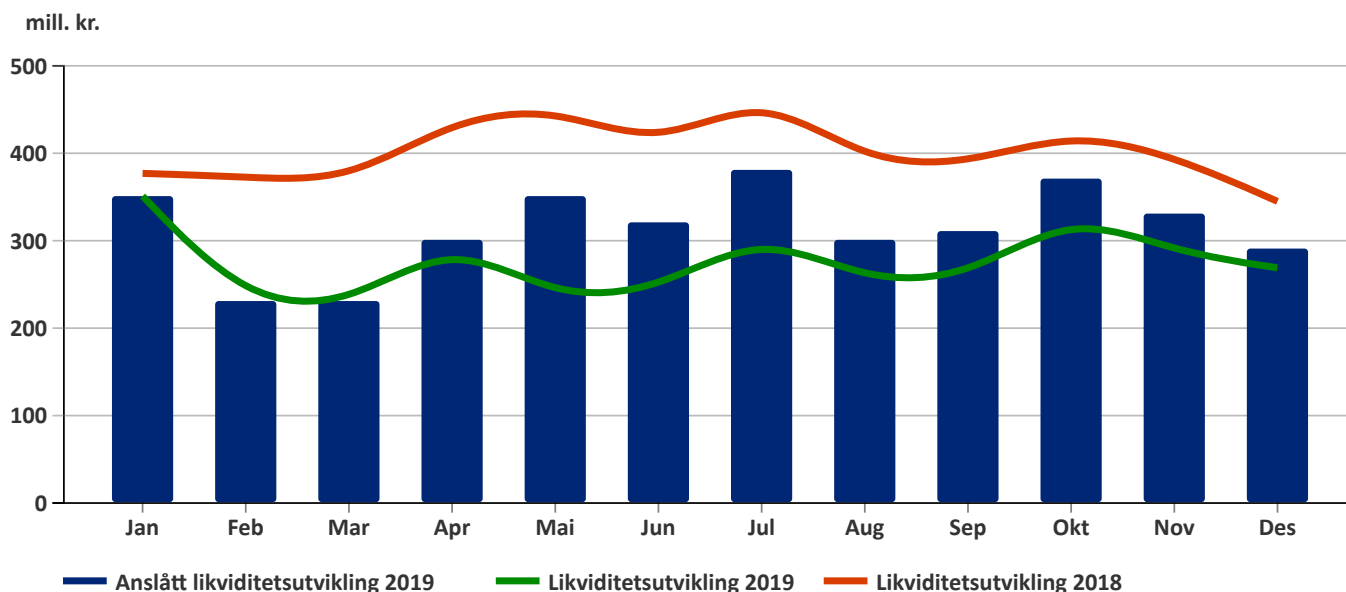
Nytt finansreglement ble vedtatt 20.09.2018.

Tabell 2.3 viser at finansreglementet har definert krav på ett av de syv punktene som er listet opp. Kommunen skal ha en vektet bindingstid på den samlede gjeldsporteføljen som ligger på mellom 0,25 og 5 år. Dette er et uttrykk for vektet gjennomsnittlig løpetid (tid til forfall) på låneporteføljen. Ved å spre tidspunkt på forfall vil refinansieringsrisikoen reduseres. Tallene som rapporteres under faktisk forvaltning på dette punktet viser gjennomsnittlig bindingstid på de faste rentene (rentebytteavtalene), og ikke på den totale gjeldsporteføljen som kommunen har definert krav på.

Dagens forvaltning er i henhold til finansreglementet.

3 Ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål

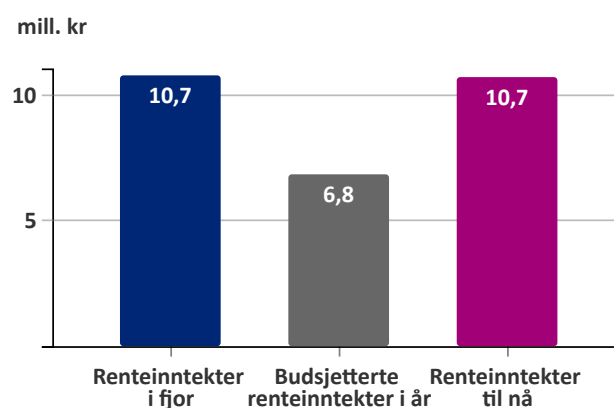
3.1 Likviditetsutvikling

3.2 Plassering av ledig likviditet

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Hovedbank	231,0	312,9	-81,9
Andre banker	0	0	0
Rentepapirer	0	0	0
Aksjer	0	0	0
Sum	231,0	312,9	-81,9

3.3 Renter på ledig likviditet

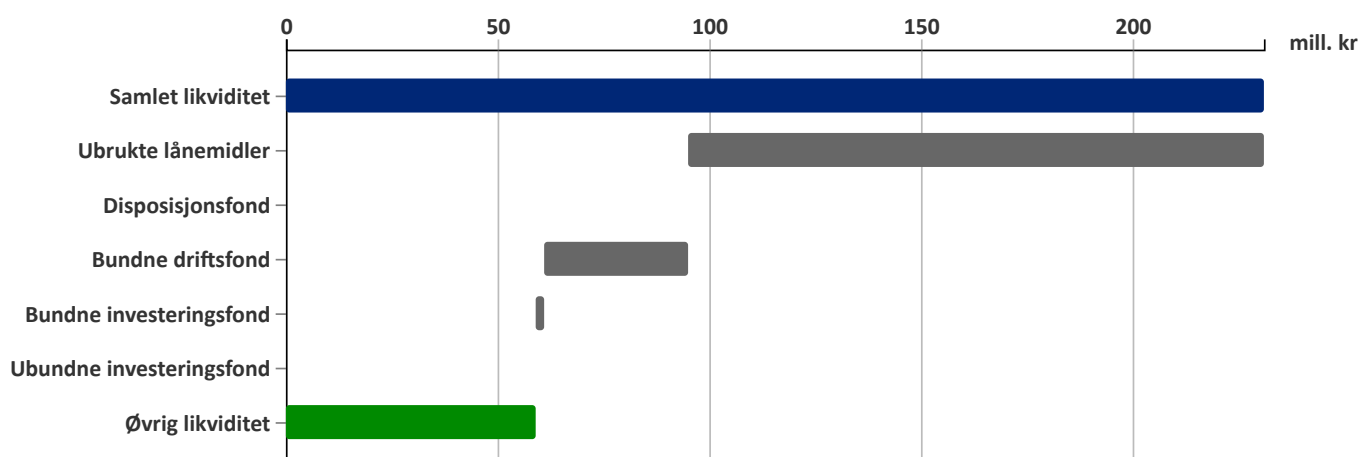
3.4 Kommentar

Med ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål menes midler som skal kunne være tilgjengelig for å dekke kommunens betalingsforpliktelser etter hvert som de forfaller innenfor en kort og mellomlang tidshorisont. Disse midlene skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet.

Likviditeten ble redusert med 81,9 mill. kroner i 2019. Det har sammenheng med at ubrukte lånemidler bevisst har blitt redusert. Til gjengjeld ble det tatt opp et likviditetslån i desember for å sikre likviditeten fremover. All kortsiktig likviditet har vært plassert i bank. Dette har gitt en avkastning på 6,8 mill. kroner. Gjennomsnittlig innskuddsrente har vært 2,01 prosent, som er noe høyere enn det som er lagt til grunn i opprinnelig budsjett (1,75 prosent). Vilkår hos Molde kommunes hovedbankforbindelse er 3 mnd. Nibor + 42,5 basispunkter på løpende driftslikviditet.

De totale renteinntektene for 2019 ble 10,7 mill. kroner. Renteinntektene består hovedsakelig av renter på bankinnskudd, renter fra startlån og annet utlån, samt forsinkelsesrenter.

3.5 Sammensetning av ledig likviditet

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Ledig likviditet	231	313	-82
- Ubrukte lånemidler	136	227	-91
- Disposisjonsfond	0	0	0
- Bundne driftsfond	34	53	-19
- Bundne investeringsfond	2	3	-1
- Ubundne investeringsfond	0	0	0
= Øvrig likviditet	59	30	29

3.6 Kommentar

Denne oversikten viser sammensetningen av ledig likviditet. Mesteparten av disse midlene består av ubrukte lånemidler. Rapporteringsløsningen gjør det ikke mulig per nå å ta med likviditetslånet på 150 mill. kroner. Det jobbes med en løsning for dette. Dersom likviditetslånet hadde vært med ville øvrig likviditet blitt -91,0 mill. kroner.

De kommunale foretakene har 183,8 mill. kroner i ubrukte lånemidler. I morselskapet er det ubrukte lånemidler knyttet til startlån på 45,4 mill. kroner. Videre er det udekket investeringer på 93,2 mill. kroner som samlet gir en negativ saldo på 47,8 i morselskapet. Samlet i konsernet er ubrukte lånemidler 131,1 mill. kroner ved utgangen av året.

I praksis regnes kommunens fondskapital som en del av likviditeten. Det som mer enn noe annet belaster kommunens likviditet er bokført premieavvik og selgerkreditt, som er balanseført med henholdsvis 188 mill. kroner og 17,8 mill. kroner.

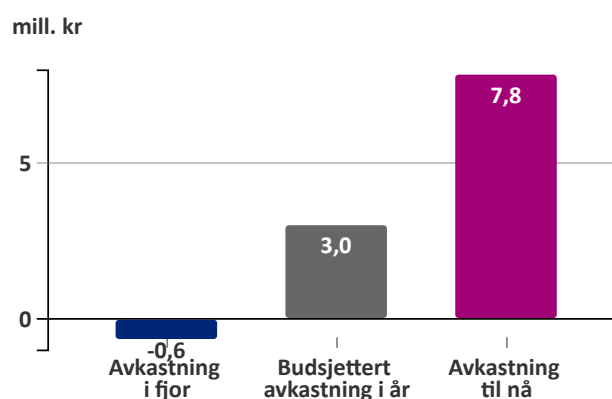
Disposisjonsfond er ikke med her under ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål, siden dette beregnes som langsiktige finansielle aktiva i henhold til finansreglementet. Av kommunens disposisjonsfond skal 50 prosent likevel forvaltes som kortsiktig likviditet. Det forutsetter at fondene ikke er disponert til andre formål. Ubundet investeringsfond blir ikke rapportert her, siden dette er å regne som langsiktig aktiva.

4 Langsiktige aktiva

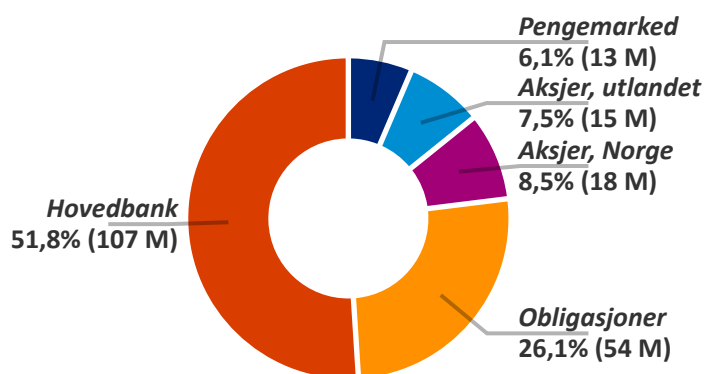
4.1 Markedsverdi

	31.12.19	31.12.18	Endring
Bank	107	146	-40
Pengemarkedet	13	11	2
Obligasjonsmarked	54	53	1
Aksjer	33	28	5
Sum	206	238	-32

4.2 Avkastning

4.3 Sammensetning

4.4 Kommentar

Molde kommunes langsiktige finansielle aktiva er definert som kommunens midler avsatt til disposisjonsfond og ubundet investeringsfond. Kommunen har per 31.12.2019 en driftsbuffer i form av midler på disposisjonsfond på 120,4 mill. kroner. Disse er plassert innenfor kommunens konsernkontoavtale.

De langsiktige finansielle aktivaene som forvaltes eksternt, består hovedsaklig av midler fra ubundet investeringsfond (85,4 mill. kroner). Resten kommer fra disposisjonsfondet. Figuren over viser hvordan midlene som forvaltes av Pareto Asset Management AS er sammensatt. Ved utgangen av 2019 hadde disse midlene en markedsverdi på 99,3 mill. kroner, noe som gir en urealisert gevinst på 7,8 mill. kroner for året.

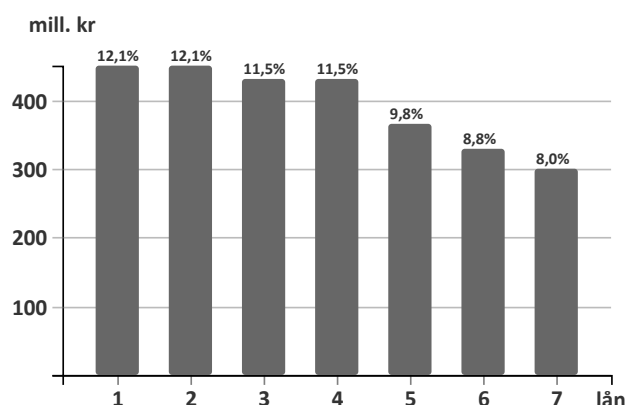
Stresstest på de langsiktige aktivaene som forvaltes eksternt, hvor det legges til grunn 1,0 prosent renteøkning og 25,0 prosent verdifall på aksjer, gir en økt netto finanskostnad på 8,7 mill. kroner.

5 Gjeld

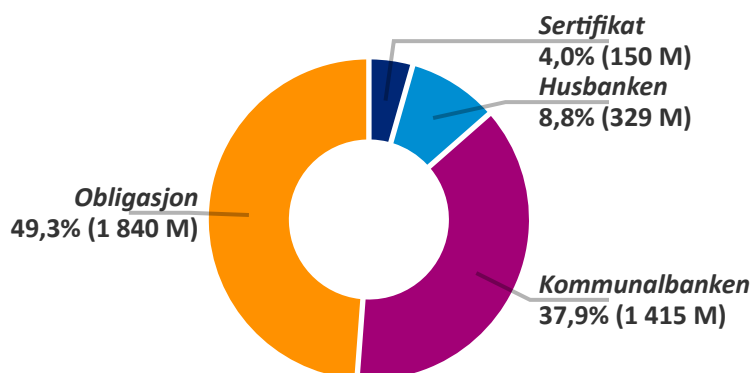
5.1 Samlet gjeld

	31.12.19	31.12.18	Endring
Kommunalbanken	1 415	1 415	0
Husbanken	329	354	-25
KLP	0	0	0
Obligasjoner	1 840	1 700	140
Sertifikater	150	0	150
Andre	0	0	0
Sum	3 734	3 468	265

5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld

5.3 Lånekilder

5.4 Kommentar

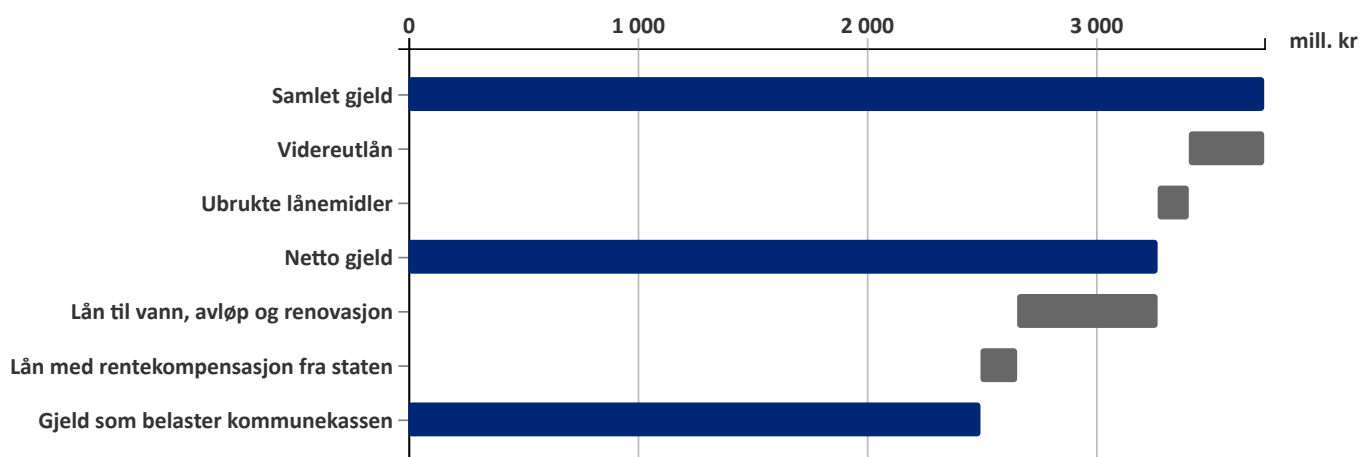
Hovedfinansieringen til Molde kommune er 4 bulletlån (lån uten avdrag) i Kommunalbanken og 5 obligasjonslån. Disse utgjør 87,2 prosent av den totale låneporteføljen. I 2019 ble to obligasjonslån refinansiert, samt at det er foretatt nytt låneopptak på 140,2 mill. kroner.

Kommunen har også en rekke mindre startlån i Husbanken. I denne rapporteringen er alle Husbanklånene slått sammen og definert som lån med flytende rente.

Det ble også tatt opp et sertifikatlån på 150,0 mill. kroner i desember. Hensikten er å sikre likviditeten.

Molde kommune har som mål å ha en låneportefølje som består av færrest mulig lån. Samtidig skal refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses. Anbudskonkurranser gjennomføres av kommunens eksterne gjeldsforvalter, Pareto Asset Management AS.

5.5 Sammensetning av gjeld

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Samlet gjeld	3 734	3 468	265
- Videreutlån	329	354	-25
- Ubrukte lånemidler	136	227	-91
= Netto gjeld	3 269	2 888	381
- Lån til vann, avløp og renovasjon	613	536	77
- Lån med rentekompensasjon fra staten	160	174	-14
= Gjeld som belaster kommunekassen	2 497	2 178	318

5.6 Kommentar

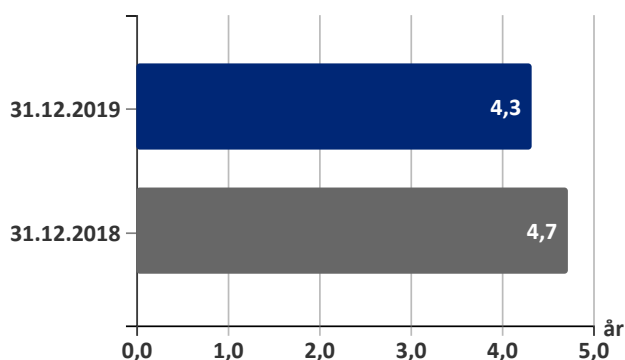
Diagrammet viser hvordan gjeldsporteføljen er sammensatt. Molde kommune har ved utgangen av 2019 en samlet gjeld på 3,7 mrd. kroner. Av disse knytter 329 mill. kroner seg til videreutlån, som består av startlån og gjeld tilknyttet utleieboliger. Denne gjelden blir tilbakebetalt i form av renter og avdrag fra lånemottaker, eller gjennom leieinntekt på utleieboliger. Videre har kommunen 229 mill. kroner i ubrukte lånemidler. Trekker man ut videreutlån og ubrukte lånemidler, sitter kommunen igjen med en nettogjeld på knappe 3,3 mrd. kroner.

Lån knyttet til VARFS-formål (selvkostområdene vann, avløp, renovasjon, feiing og slam som her er definert som investeringer i Molde vann og avløp KF) utgjør 613 mill. kroner. Rentekostnad på lån knyttet til finansiering av selvkostområdet blir sikret gjennom gebyr fra abonnentene.

Kommunen mottar også rentekompensasjon på enkelte av investeringene som er gjort i helsebygg, kirker og skole- og svømmeanlegg (ut fra gitte kriterier). Lån hvor vi mottar rentekompensasjon fra staten utgjør 160 mill. kroner. Gjeld som belaster kommunekassen blir etter dette på 2,5 mrd. kroner.

6 Nedbetaling av gjeld

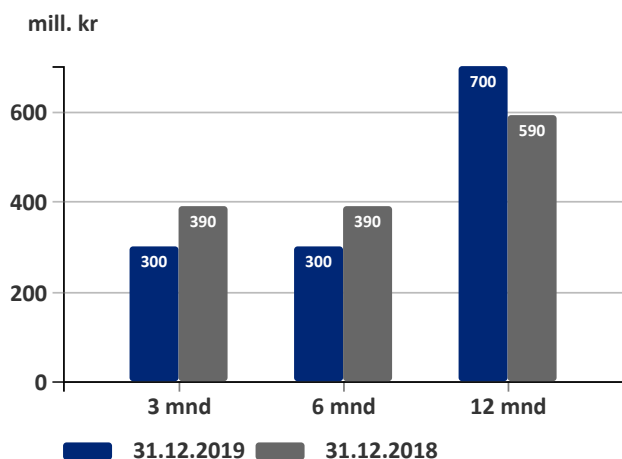
6.1 Løpetid på lån

Kommentar

Molde kommune har en vektet løpetid (tid til forfall) på 4,3 år på den totale låneporteføljen. Utviklingen viser en reduksjon i løpetid.

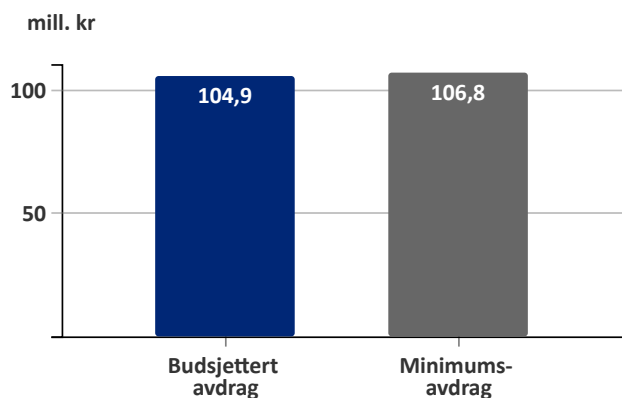
6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år

Kommentar

Figuren viser hvor stort volum av gjeldsportefølgen som må refinansieres i løpet av de neste 12 månedene. Innen de første tre måneder av 2020 må Molde kommune refinansiere et lån på 300 mill. kroner.

6.3 Avdrag på lån

Kommentar

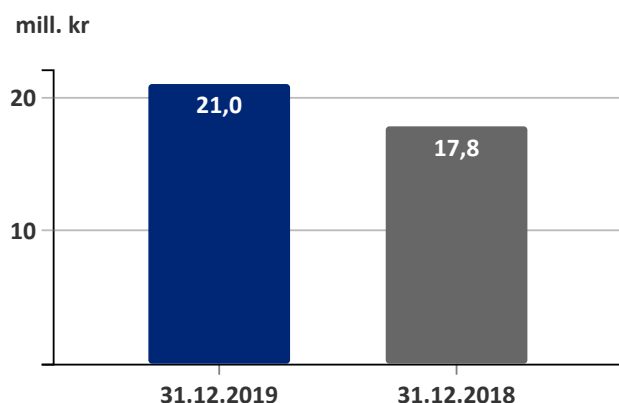
Minsteavdrag for konsernet er beregnet ved bruk av vektet modell. For 2019 var det budsjettert med et minimumsavdrag på 104,9 mill. kroner. Faktisk minimumsavdrag ble beregnet og bokført i september til 106,8 mill. kroner.

7 Finansiell risiko

7.1 Nøkkeltall

Renterisiko	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Stresstest av "Gjeld som belaster kommunekassen" (1 pst.)	21,0	17,8	3,2
Faste renter av "Lån som belaster kommunekassen"	16,0 %	18,4 %	-2,3 p.
Lengde på faste renter (år)	4,0	5,0	-1,0
Anslag på årlig rentekostnad	62,7	51,5	11,2
Budsjettetert årlig rentekostnad	63,9	52,7	11,2
Likviditetsrisiko			
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	700	590	110
Løpetid på lån (år)	4,3	4,7	-0,4
Gjeld			
Netto gjeld (mill. kroner)	3 269	2 888	381
Netto gjeld per innbygger (tusen kroner)	121	107	14

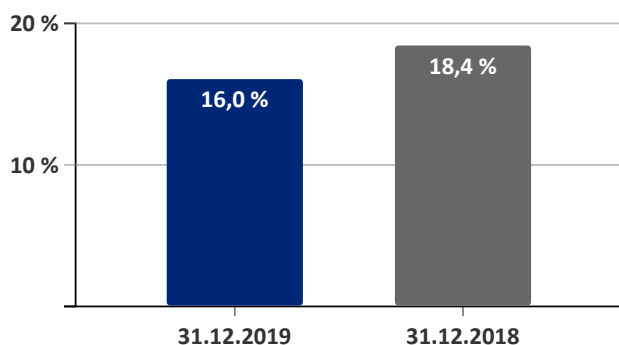
7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)

Kommentar

Stresstesten viser hvor mye rentekostnadene knyttet til lånegjelda øker for Molde kommune, dersom renten går opp med 1,0 prosent. Ved utgangen av 2019 vil en økning på 1,0 prosent medføre at rentekostnadene knyttet til lånegjelda øker med 21,0 mill. kroner.

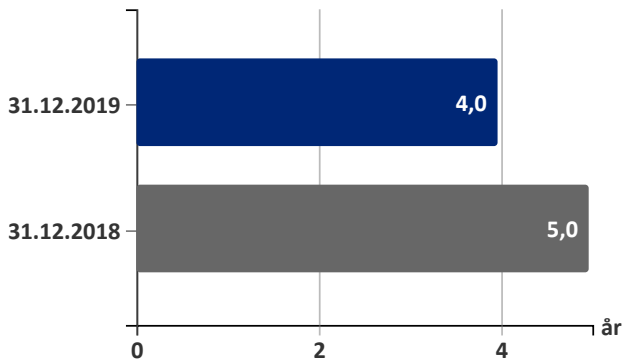
7.3 Andel faste renter

Kommentar

Per 31.12.2019 har Molde kommune fastrente på 16,6 prosent av gjelden som belaster kommunekassen. Andel fastrente av samlet gjeld har gått ned med 1,8 prosentpoeng. siden 31.12.2018.

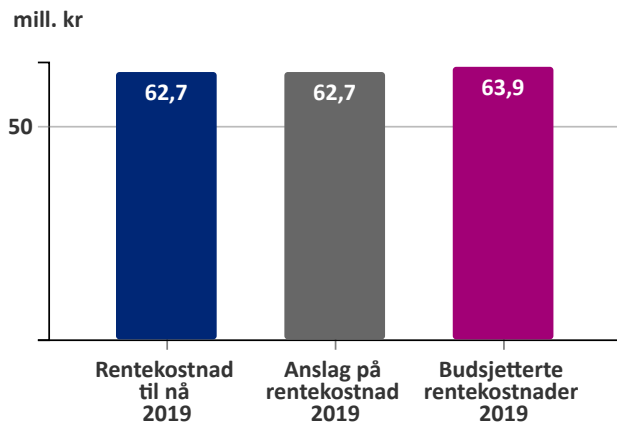
7.4 Lengde på faste renter

Kommentar

Lengde på faste renter har gått ned fra 5,0 til 4,0 år siden årsskifte. Dette knytter seg til gjennomsnittlig varighet på de to rentebytteavtalene kommunen har inngått.

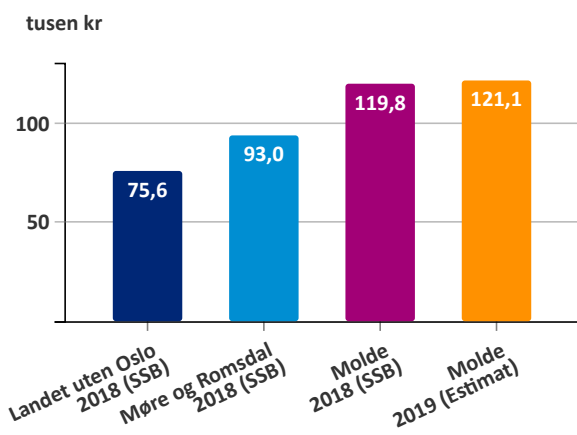
7.5 Årlige rentekostnader

Kommentar

Rentekostnader for 2019 ble 62,7 mill. kroner. Rentekostnadene økte klart sammenlignet med året før, men er litt lavere enn budsjettert.

7.6 Netto gjeld per innbygger

Kommentar

Molde kommune ligger over gjennomsnittet i Møre og Romsdal når det gjelder nettogjeld per innbygger. Utviklingen viser at nettogjelden per innbygger er økt med 1 300 kroner per det siste året.

8 Renter

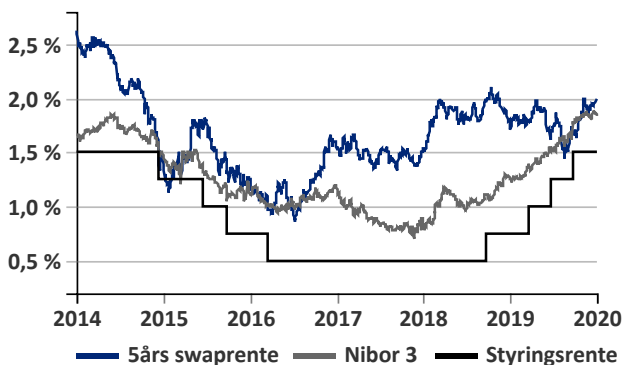
8.1 Egne rentebetingelser

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Flytende lån	2,15 %	1,65 %	51 p.
Fastrentelån	0,00 %	0,00 %	0 p.
Rentebytteavtaler	2,21 %	2,21 %	0 p.
Gjennomsnittlig rente	2,18 %	1,74 %	44 p.

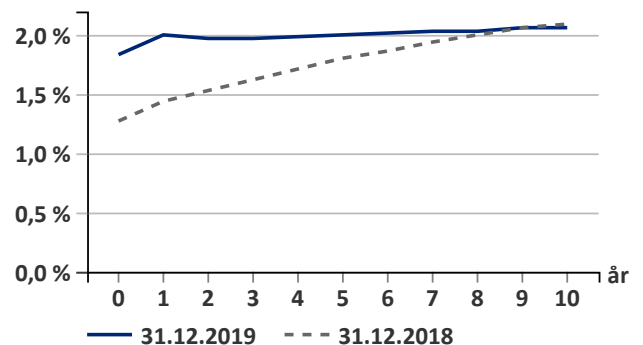
8.2 Markedsrenter

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Norges Banks styringsrente	1,50 %	0,75 %	75 p.
3 mnd. Nibor	1,84 %	1,27 %	57 p.
5 års swaprente	2,00 %	1,80 %	20 p.
10 års swaprente	2,07 %	2,10 %	-3 p.

8.3 Historisk renteutvikling

8.4 Den norske rentekurven

8.5 Kommentar

Styringsrenten i Norges Bank økte jevnt og trutt fra høsten 2018 og gjennom hele 2019. Denne utviklingen følger også 3 måneder Nibor i all hovedsak. Ved utgangen av året var 5 års swaprente nesten like lav som 3 måneders Nibor. Sammenlignet med 2018 var renten på flytende lån klart høyere i 2019, noe som førte til at gjennomsnittlig rente økte sammenlignet med året før.

9 Vedlegg

9.1 Eksisterende lån

Nr	Lånegiver/lånenr	Rentetype	Hovedstol	Rente	Rentebinding	Løpetid lån
1	Obligasjoner_NO0010789050	NIBOR 6M	250 000 000	2,295 %	3 mnd, 0 d	8 mnd, 20 d
2	Kommunalbanken_20170465	NIBOR 3M	450 000 000	2,180 %	1 mnd, 15 d	1 år, 2 mnd
3	Kommunalbanken_20170190	NIBOR 6M	300 000 000	2,260 %	3 mnd, 0 d	2 mnd, 18 d
4	Obligasjoner_NO0010819659	NIBOR 3M	430 000 000	2,124 %	1 mnd, 15 d	2 år, 2 mnd
5	Obligasjoner_NO0010819667	NIBOR 3M	430 000 000	2,159 %	1 mnd, 15 d	2 år, 8 mnd
6	Husbanken_SumAlleHusbanklån	p.t.	328 681 122	1,891 %	14 d	24 år, 11 mnd
7	Kommunalbanken_20180362	NIBOR 6M	300 000 000	2,235 %	3 mnd, 0 d	3 år, 8 mnd
8	Kommunalbanken_20180363	NIBOR 6M	365 000 000	2,070 %	3 mnd, 0 d	1 år, 8 mnd
9	Obligasjoner_NO0010847171	NIBOR 3M	450 000 000	2,245 %	1 mnd, 15 d	4 år, 2 mnd
10	Obligasjoner_NO0010863897	NIBOR 3M	280 000 000	2,141 %	1 mnd, 15 d	4 år, 8 mnd
11	Sertifikater_20190704	Fast	150 000 000	2,028 %	8 mnd, 20 d	8 mnd, 20 d
			3 733 681 122	2,152 %	2 mnd, 5 d	4 år, 4 mnd

9.2 Rentebytteavtaler

Nr	Kontraksnummer	Hovedstol	Fastrente	Start dato	Gjenstående løpetid
1	2016102606283	200 000 000	1,60 %	28.10.2016	6 år, 8 mnd
2	2014011714210	200 000 000	2,82 %	21.01.2014	1 år, 2 mnd
		400 000 000	2,21 %		3 år, 11 mnd

9.3 Om finansrapporten

Finansrapporten er utformet etter § 7 i Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning og gir en beskrivelse av følgende forhold:

- Kommunens finansielle risiko
- Hvordan aktiva og passiva er sammensatt
- Markedsverdi for aktiva, både samlet og for hver gruppe av aktiva
- Verdi for passiva og verdi av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i kommunens finansielle risiko
- Aktuelle markedsrenter og kommunens egne rentebetingelser
- Avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen

9.4 Ordliste

Begrep	Definisjon
Anslag på årlig rentekostnad	Er et oppdatert anslag på kommunens rentekostnad for samlet gjeld. Estimater består av påløpte rentekostnader frem til rapporteringstidspunktet og estimerte rentekostnad for gjenstående måneder av året for samlet gjeld.
Avdrag på lån	Kommuneloven stiller krav til avdragsnivå på investeringer. Rapporten viser kommunens budsjetterte avdrag inneværende år og kommunens lovpålagte minimumsavdrag.
Avkastning, langsiktig aktiva	Er et oppdatert anslag på kommunens avkastning på langsiktig aktiva. Avkastningen er summen av renteinntekter, verdistigning på aksjer og utbytte. Kommunens langsiktige aktiva skal være definert i finansreglementet. Se også renter på ledig likviditet.
Avkastning til nå	Avkastning på kommunens langsiktige aktiva på rapporteringstidspunktet. Se avkastning, langsiktig aktiva.
Budsjettert avkastning	Er budsjettert avkastning på kommunens langsiktige aktiva. Budsjetterte avkastning i år er det som er lagt til grunn i årets budsjett. Se avkastning langsiktig aktiva.
Budsjetterte renteinntekter i år	Er budsjetterte renteinntekter på kommunens kortsiktige aktiva. Dvs. renteinntekter på aktiva som ikke er vedtatt som langsiktig aktiva.
Bundne driftsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne driftsfond er som regel ubrukte tilskudd til bestemte formål.
Bundne investeringsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne investeringsfond er knyttet bestemte fremtidig investering som ikke kan omdisponeres til andre formål.
Disposisjonsfond	Avsetninger som kommunestyret kan disponere fritt. Midler på disposisjonsfond stammer fra tidligere års overskudd og er ment som en buffer mot uforutsette kostnader eller inntektssvikt. Midler som er vedtatt forvaltet som langsiktig aktiva er ikke en del av kommunens ledige likviditet.
Egne rentebetingelser	Rentebetingelser på kommunens gjeld vektet ut fra lånets størrelse
Flytende lån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med flytende rente
Fastrentelån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med fast rente
Rentebytteavtaler	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på rentebytteavtaler
Gjennomsnittsrente	- Viser kommunens gjennomsnittlige rente p.a. som et veid gjennomsnitt av flytende lån, fastrentelån og rentebytteavtaler

Begrep	Definisjon
Fast rente	Gjelder rente med bindingstid. Beregningen tar utgangspunkt i rente på lån med rentebinding over 1 år og alle avtaler om rentesikring (uavhengig av gjenstående bindingstid). Lån med rentebinding under 1 år er definert som flytende rente. Se Flytende rente
Flytende rente	Renter på alle lån uten rentebinding eller lån med rentebinding der gjenstående løpetid er under ett år. Alle lån med p.t. betingelser og nibor-lån er definert som flytende rente. Ingen rentebytteavtaler er definert som flytende rente.
Frie inntekter	Frie inntekter er midler kommuner og fylkeskommuner fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler. De frie inntektene består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om vel 75 pst. av kommunens samlede inntekter (inkl. momskompensasjon).
Gjeld som belaster kommunekassen	Er Samlet gjeld med fradrag for ubrukte låne og lån hvor renten finansieres av andre kilder enn kommunekassen.
Gjennomsnittlig rente	Gjennomsnittlig rente er beregnet som et veid gjennomsnitt av rentesatser på lån og rentesatser på finansielle instrumenter.
Gjenstående løpetid	Den tiden som står igjen før lånet skal være innfridd eller nedbetalt i henhold til låneavtalen.
Husbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er boligpolitisk. Kommunens lån i Husbanken er ofte knyttet til videre utlån av Startlån til førstegangsetablerere.
KLP	Norges største pensjonsselskap. Eid av kommuner, helseforetak og andre med offentlig tjenstepensjon i selskapet. Tilbyr lån til offentlig eid virksomhet og andre som utfører offentlige tjenester.
Kommunalbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er å sikre kommunesektoren stabil og rimelig finansiering.
Kredittmargin	Rentepåslag långiver har på markedsrentene.
Langsiktig aktiva	Kommunens langsiktige finansielle aktiva skal være angitt i kommunens finansreglement.
Ledig likviditet	All aktiva som kommunestyret ikke har definert som langsiktig aktiva
Lengde på faste renter	Gjennomsnittlig rentebinding på lån med faste renter og rentesikringsavtaler og sier noe om forutsigbarheten på kommunens faste renter. Rentebindingsperioden for hver enkelt avtale vektet i forhold til summen av alle fastrenteavtalene.
Likviditetsutvikling	Viser faktisk likviditetsutvikling og beste anslag på likviditet gjennom året.
Løpetid på lån	Angir nedbetalingstid på samlet gjeld. Nedbetalingstid er normalt i samsvar med investeringsens levetid. I senere år er det blitt mer vanlig med kortere løpetid. Lånet må da refinansieres før investeringen er nedbetalt. Refinansieringsrisiko gjør at Kommunen derfor skal rapportere alle lån som må refinansieres innen de kommende 12 måneder.
Lån med rentedekning	Lån hvor rentekostnader er eksternfinansiert: a) alle lån med rentekompensasjon fra staten b) alle startlån og andre lån kommunen har lånt ut videre c) alle lån knyttet til vann, avløp og renovasjon (VARF-området)
Lån med rentekompensasjon fra staten	For å stimulere til rehabilitering og nybygg av skoler og svømmeanlegg, samt sikring og bevaring av kirkebygg mv. yter staten rentekompensasjon for påløpte kostnader til prosjektet. Ordningen med rentekompensasjon til skoler og svømmehaller ble avsluttet i 2016 og utfases over en 8 års periode.

Begrep	Definisjon
Lån som belaster kommunekassen	Samlede lån fratrukket videre utlån, ubrukte lånemidler og lån finansiert gjennom kommunale avgifter (vann, avløp og renovasjon mv).
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	Lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder. Er ofte avdragsfrie lån som inngår i en portefølje av lån med ulike løpetider.
Lån til vann, avløp og renovasjon	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet. Rentekostnader dekkes av brukerbetaling fra innbyggerne
Markedsrente	Generelt uttrykk for rentenivået med ulike løpetider i markedet.
Norges Banks styringsrente	Fastsettes av Norges Bank og er renten som banker får på innskudd i Norges Bank over natten
3 mnd. Nibor	Norwegian Interbank Offered Rate. Renten norske banker betaler for å låne seg imellom.
5 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 5 års faste rente eksklusiv kreditmargin
10 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 10 års faste rente eksklusiv kreditmargin
Markedsverdi	Beløpet markedet er villig til å betale for et verdipapir
Minimumsavdrag	Kommuneloven stiller krav til laveste avdragsnivå på lån. Summen av alle lovpålagte avdrag utgjør kommunens årlige minimumsavdrag. Budsjettert avdrag må minst være på nivå med kommunens minimumsavdrag.
Netto gjeld	Kommunens samlede innlån fratrukket videre utlån og ubrukte lånemidler.
Netto gjeld pr. innbygger	Netto gjeld delt på antall innbyggere i kommunen.
Obligasjoner, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid over 1 år og avtalt årlig rente. Dette kan være enkeltstående obligasjoner eller plassering i et obligasjonsfond.
Obligasjoner, gjeld	Et lån kommunen tar opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev som noteres på Oslo børs. Obligasjoner er vanligvis et lån med fast rente som har løpetid på minst ett år.
Pengemarked, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid under 1 år. Dette kan være enkeltstående sertifikater eller plassering i et pengemarkedsfond.
Rentebinding	Avtalt bindingstid på renten.
Rentebytteavtaler	Avtale om fast rente uten at det er knyttet et lån til avtalen. Er et alternativ til lån med faste renter og er vanlig å knytte opp til lån med flytende rente. Rentebytteavtaler er et fleksibelt verktøy for å sikre at kommunens andel med faste renter er i tråd med kommunens finansreglement.
Samlet gjeld	Kommunens totale innlån, eksklusive eventuelle pensjonsforpliktelser.
Samlet likviditet	Den likviditeten som kommunen har til disposisjon
Sertifikater, gjeld	Lån som kommunen kan ta opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev notert på Oslo børs. Sertifikater er et kortsiktig avdragsfritt lån som har en løpetid fra 3 måneder til 12 måneder.
Stresstest (1 pst)	Viser økonomiske konsekvenser ved en økning i rentenivået.
Stresstest av «Netto gjeld med renterisiko» (1 pst.)	Testen viser økning i netto rentekostnader hvis renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i kommunens samlede gjeld fratrukket «lån med rentedekning», «kommunens ledig likviditet (penger på konto, men ikke langsiktig aktiva)» og «lån med faste renter».
Stresstest av «Gjeld som belaster kommunekassen»	Testen viser økning av rentekostnad som belaster kommunekassen dersom renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i gjeld som belaster kommunekassen korrigert for lån med faste renter.
Ubrukte lånemidler	Midler som står på bankkonto i påvente av en investering / forbruk.

Begrep	Definisjon
Ubundne investeringsfond	Er avsetninger som kommunestyret kan disponere til investeringsformål. Midler på ubundne investeringsfond kan ikke disponeres til drift.
VARFS-formål	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet (vann, avløp, renovasjon, feiing og slam).
Vektet	Betyr at en tar hensyn til størrelsen på lånet (store lån teller mer enn små lån).
Vektet løpetid på lån	Uttrykk for gjennomsnittlig nedbetalingstid på låneporteføljen. Benevnes også som durasjon. Se definisjon Vektet.
Vektet rentebinding	Uttrykk for gjennomsnittlig bindingstid på renten og renteinstrumenter (rentebytteavtaler). Benevnes også som durasjon på rentebindingen. Se definisjon Vektet.
Videre utlån	Lån som kommunen har tatt opp for videre utlån til personer og virksomheter utenfor kommunen. Gjelder bl.a. startlån og lån til kommunale selskaper.
Øvrig likviditet	Gir et bilde av kommunens likviditet fratrukket fondsavsetninger og ubrukte lånemidler. Dersom Øvrig likviditet er negativ finansieres løpende betalingsforpliktelser av fondsavsetninger, ubrukte lånemidler, kassekreditt eller lån fra kommunens langsiktige aktiva.

9.5 Disclaimer

Kommuneportalen.no er eid av SpareBank 1 SMN og Finansrapporten er utarbeidet på bakgrunn av innrapporterte tall fra kommunen. SpareBank 1 SMN gir derfor ingen garantier for at innholdet i rapporten er riktig.

Det tas forbehold om at Finansrapporten kan inneholde tekniske unøyaktigheter eller feil. SpareBank 1 SMN fraskriver seg ethvert ansvar for ev. handlinger kommunen måtte foreta seg på bakgrunn av informasjon i finansrapporten.